

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **N. K.**, zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, adresa pro doručování: Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2007, č. j. OAM - 1428/VL - 10 - VL02 - 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 4. 2009, č. j. 60 Az 4/2007 - 52,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně, občanka Ruské federace, přicestovala spolu se svým přítelem v červnu roku 2006 do České republiky na turistické vízum, bylo to na pozvání přítele syna, který v České republice žije. Své vízum si žalobkyně později v Polsku prodloužila, a tak celou dobu až do podání žádosti o mezinárodní ochranu v prosinci roku 2006 pobývala na území České republiky legálně. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dále také v pohovoru žalobkyně uvedla, že opustila svoji vlast z toho důvodu, že její přítel chtěl žít blízko svého syna a také proto, že tam měla problémy s bývalým manželem, který ji slovně i fyzicky napadal. Uvedla také, že důvodem bylo i to, že se v městě, kde žila, necítila bezpečně, neboť měla jako podnikatelka problémy s mafií, která ji vydírala kvůli výpalnému. Z těchto důvodů se žalobkyně spolu se svým přítelem rozhodli, že odjedou do České republiky za jeho synem, který jim v Praze pomohl sehnat byt. Později však přítelův syn odvezl svého otce do Polska a žalobkyně tak zůstala v České republice sama. Žadatelka si ještě před podáním žádosti o mezinárodní ochranu podala žádost o roční vízum, nebyla však o výsledku této žádosti nijak vyrozuměna. Proto také podala žádost o mezinárodní ochranu, a to jednak z důvodu, že nechtěla na území České republiky pobývat nelegálně, a pak také z důvodu, že v České republice nakonec zůstala úplně sama a bez finančních prostředků.

Žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). Své rozhodnutí zdůvodnil tím, že žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by mohla být ve své zemi vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu či že by jí tam hrozila vážná újma dle § 14a zákona o azylu. V řízení totiž vyšlo najevo, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobcem byla snaha vyhnout se problémům s mafií a bývalým manželem v Rusku a také přání legalizovat si pobyt na území České republiky, poté, co se jí nepodařilo získat vízum k pobytu zde.

Žalobkyně brojila proti tomuto rozhodnutí žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, která byla na výzvu soud doplněna ustanoveným právním zástupcem žalobkyně. V žalobě žalobkyně namítala, že v řízení před správním orgánem došlo k pochybení, neboť jeho rozhodnutí je nezákonné, a to z důvodu, že žalovaný v řízení nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Při plnění úkolů vyplývajících z jeho působnosti žalovaný také nevycházel podle možností vstříc, čímž porušil povinnost dle § 4 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), nesprávně posoudil žádost žalobkyně o azyl a neuvedl dostatečně důvody svého rozhodnutí. Žalobkyně dále argumentovala tím, že žalovaný nesprávně přistoupil k aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, na jehož základě žádost odmítl jako zjevně nedůvodnou. Žalobkyně se naopak domnívá, že ve světle všech jí uvedených skutečností, v žádosti i v pohovoru je zřejmé, že její žádost je důvodná, neboť byla ve své zemi pronásledována z důvodu, že je ukrajinské národnosti, byl ohrožen její život ze strany soukromých osob a neměla možnost se proti nim bránit obrácením se na státní orgány své země. Je tak přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení azylu uvedené v § 12 zákona o azylu, minimálně však podmínky pro udělení humanitárního azylu, a to i z hlediska svého zdravotního stavu, či doplňkové ochrany.

Krajský soud v Ostravě svým rozsudkem ze dne 27. 4. 2009, č. j. 60 Az 4/2007 - 52, žalobu jako nedůvodnou zamítl s odůvodněním, že v řízení vyšlo najevo, že jedinými důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly problémy žalobkyně s vymahači výpalného a s bývalým manželem (tedy problémy se soukromými osobami) a také snaha o legalizaci pobytu v České republice. Tyto důvody však dle názoru krajského soudu nelze podřadit pod důvody uváděné v § 12 a § 14a zákona o azylu, a proto se tento soud ztotožnil s názorem žalovaného, že žádost podaná žalobkyní je zjevně nedůvodná. K námitce žalobkyně ohledně absence výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, krajský soud uvedl, že v případě, kdy byla žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná, by byl takový výrok v rozhodnutí žalovaného nadbytečný.

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které požaduje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V kasační stížnosti právní zástupce stěžovatelky uvedl kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť namítal, že při zjišťování skutkové podstaty v řízení před správním orgánem byl porušen zákon takovým způsobem, že

krajský soud měl jeho rozhodnutí zrušit. Další kasační důvod pak stěžovatelka spatřuje v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro nedostatek důvodů.

V doplnění kasační stížnosti pak zástupce stěžovatele rozvedl uplatněné kasační důvody a uvedl konkrétní námitky. Stěžovatelka v kasační stížnosti především namítá, že správní orgán nepřihlédl k tomu, že stěžovatelce bylo v její zemi nebezpečně vyhrožováno a že příslušné správní orgány nedokázaly a snad ani neměly v úmyslu na to reagovat a zastavit protizákonné jednání, kterému byla stěžovatelka vystavena. Tím správní orgán pochybil, neboť s ohledem na stěžovatelčinu situaci v zemi původu, měl rozhodnout, že jí udělí humanitární azyl či doplňkovou ochranu. Současně stěžovatelka namítá, že si správní orgán neopatřil dostatečné množství podkladů, aby mohl ve věci stěžovatelky objektivně rozhodnout. Další argumentace stěžovatelky je založena na tom, že trpí vážnými psychickými problémy, a proto lze předpokládat, že by jí měl být udělen humanitární azyl nebo doplňková ochrana dle § 14 a § 14a zákona o azylu. Co se týče tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu, tu stěžovatelka spatřuje v tom, že v řízení došlo k porušení zásad týkajících se mezí volnosti správního uvážení, neboť z odůvodnění rozhodnutí není patrné, z jakých osobních poměrů žadatele a z jakých konkrétních skutečností situace v zemi původu žalovaný vycházel, když dospěl k úvaze, že stěžovatelce neudělí humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný správní orgán popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť je toho názoru, že jeho rozhodnutí a stejně tak i napadený rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Je přesvědčen o správnosti svého rozhodnutí, neboť k závěru, že potíže se soukromými osobami a snaha legalizovat si pobyt nejsou důvody podřaditelnými pod § 12 a § 14a zákona o azylu, dospěl opakovaně ve svých rozhodnutích i Nejvyšší správní soud (např. v rozsudcích ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 5/2003, ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 4 Azs 38/2003 či ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 3 Azs 22/2004). Podobně tomu je i s námitkou stěžovatelky ohledně neudělení humanitárního azylu, neboť z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že v situaci, kdy správní orgán podstupuje podle § 16 v tzv. zkráceném řízení, není na místě rozhodovat o udělení humanitárního azylu. Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) uplatňuje přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Podmínka povinného zastoupení právním zástupcem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud dále zjišťoval, zda kasační stížnost splňuje požadavek na ni kladený v § 104a s. ř. s., tedy že svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. V případě, že by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K otázce přijatelnosti kasační stížnosti, a tudíž výkladu pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil ve svém

usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Dle tohoto usnesení je kasační stížnost přípustná: 1) ohledně právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) ohledně právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny odlišně, 3) v případě potřeby změnit výklad určité právní otázky dosud řešené správními soudy jednotně (tzv. judikaturní odklon) a 4) v případě, kdy by bylo v napadeném rozhodnutí správního soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

V daném případě se jedná o situaci, kdy předmětné právní otázky již byly řešeny předchozí judikaturou Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud proto odkazuje např. na své rozhodnutí ze dne 16. 10. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, dostupné na www.nssoud.cz, které se podrobně zabývá právě otázkou udělení azylu či doplňkové ochrany v případě, kdy jsou tvrzenými původci pronásledování či vážné újmy soukromé osoby. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že v takovém případě se osoba žádající o mezinárodní ochranu musí zpravidla nejprve vždy obrátit s žádostí o ochranu na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Co se týče dostatečnosti ochrany státu původu, k tomu se soud v tomto rozsudku vyslovil takto: *„Pro posouzení, zda je ochrana před vážnou újmu ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES, podle něhož se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.“* Jak vyplývá z informací podaných žadatelkou v řízení před správním orgánem, stěžovatelka dostatečně nevyužila ochrany poskytované státem původu, navíc ani netvrdila, že by jí vnitrostátní orgány země původu nebyly schopné či ochotné ochranu poskytnout. K námitce týkající se neudělení humanitárního azylu a tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu porušení zásad ohledně mezi správního uvážení při udělování humanitárního azylu Nejvyšší správní soud odkazuje např. na svůj rozsudek ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, kde je uvedeno, že v případě, kdy je ve věci vedeno tzv. zkrácené řízení z důvodu zjevně nedůvodné žádosti, není v tomto řízení zjišťována existence důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. *„Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny) nepřichází v úvahu výrok o udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.“* Ohledně psychických obtíží stěžovatelky Nejvyšší správní soud konstatuje, že se o nich stěžovatelka nezmiňovala v řízení před správním orgánem a lékařská zpráva, která má dokládat její psychický stav je ze dne 9. 12. 2008, tedy až z doby po rozhodnutí správního orgánu. I tato situace a otázka, za jakých okolností lze zohledňovat skutečnosti neuplatněné v řízení před správním orgánem, již byla v minulosti Nejvyšším správním soudem řešena. Nejvyšší správní soud zde odkazuje např. na svůj rozsudek ze dne 3. 12. 2008, č. j. 2 Azs 90/2008 - 83, dostupný na www.nssoud.cz. V tomto rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že zásadně takový přístup možný není, neboť krajskému soudu v tom brání § 75 odst. 1 s. ř. s, ze kterého plyne, že krajský soud při přezkumu rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Současně však Nejvyšší správní soud poukázal na to, že soud je při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán článkem 10 Ústavy, z něhož plyne, že nesmí použít vnitrostátní procesní normu, pokud by její aplikace nutně a

nevyhnutelně vedla k porušení zákazu *non-refoulement*, jenž je obsažen v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající. Z jiného rozsudku Nejvyššího správního soudu (založeném na judikatuře Evropského soudu pro lidská práva) plyne také to, že k takovému porušení čl. 3 Úmluvy v případech tvrzeného špatného zdravotního stavu či vážné nemoci dochází pouze výjimečně. Evropský soud pro lidská práva takové porušení doposud shledal pouze v situaci, kdy pro to svědčily skutečně mimořádné okolnosti a závažné humanitární důvody (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89). Z výše uvedeného plyne, že situace stěžovatelky, jak je popsána v lékařské zprávě, rozhodně nedosahuje takové závažnosti, aby mohlo dojít k porušení čl. 3 Úmluvy, krajský soud proto rozhodoval správně, když potvrdil rozhodnutí žalovaného a stěžovatelčinu žalobu zamítl.

Ve stěžovatelčině zájmu bylo uvést ve své kasační stížnosti konkrétní důvody, na základě kterých by bylo možné posoudit jeho kasační stížnost tak, že podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto není na místě ji odmítnout v souladu s § 104a s. ř. s. Stěžovatelka však ve své kasační stížnosti neuvádí žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že podaná stížnost přesahuje stěžovatelčiny vlastní zájmy, a ani z kasační stížnosti či soudního spisu to nevyplývá.

Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro věcné projednání kasační stížnosti a vzhledem k výše konstatované nepřijatelnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu